

Hanne Tornøe fortæller: Emils hjem

Som datter af en af Emils yngre søstre Elna, er jeg kommet hos Emil og Marie så længe, jeg kan huske. Det var et utroligt hyggeligt og gæstfrit hjem med mange hemmelighedsfulde kroge og ting, som var spændende for et barn at opleve. Haven var dengang et eldorado med store træer, en høj, der kunne løbes op og ned ad mange gange, lysthus, sirlig køkkenhave, gamle roser med dejlig duft og i haven, Emils lillebitte værksted, hvor vi altid først skulle hen og se, hvad han var i gang med, inden vi gik ind til Marie i stuen. Emil var ikke karrig med at delagtiggøre os i sine tanker om værkerne. Det meste gik hen over hovedet på mig med alle referencerne til lokale historier eller filosofiske emner, men det var spændende at se figurerne dukke frem i duften af frisk træ og pipe-røg.

På den tid var det sjældent, at voksne mænd tog ret meget notits af børn, men Emil var interesseret i børn og deres gøremål, måske fordi han selv havde meget af den samme nysgerrighed og op-tagethed. Han forstod også at "lege". F.eks. skrev han altid meget morsomme sange og var primus motor i mange festlige sammenkomster i familien.

I flere år mødtes familien til "Lassegilder" – i stiveste puds, med spising og forskellige emner, man skulle skiftes til at holde foredrag om.

Traditionen opstod af en diskussion om hvorvidt det var Lasse, der var for stor, eller om det var sengen, der var for lille!!!!

Hvem denne legendariske Lasse var fortøner sig i det uvisse, men Emil lavede både tegning af og sang om Lasse. Sangene var illustrerede og håndskrevne til hver enkelt festdeltager, et stort arbejde før der var noget, der hed fotokopier.

Som 11-12-årig var jeg på ferie hos Emil og Marie og lærte 2 spændende ting: at lave opbagt sovs og at tegne øjne!!

Marie stod for sovsen – og Emil viste mig, hvordan man kunne tegne et lille hvidt felt på skrå i iris, så øjne fik glans og liv. Begge dele fik jeg stor fornøjelse af!

Emil og Marie havde en gammel Renault med buet næse, allerede dengang en veteranbil, som vakte en del opmærksomhed, når vi kørte tur! Der var mange, der vinkede til os!

Omkring 1951 tog mine forældre og jeg sammen med Emil og Marie på biltur til Norge for at besøge deres datter Bitten og hendes mand Jens Sperlin. Det var en eventyrlig rejse med færgeoverfart ved både Nyborg og Helsingør og kørsel op langs Sveriges smukke vestkyst. Vi havde en gammel Durant med kaleche, bagklap og bagagekuffert – Marie og Emil kørte i Renault`en, ligeledes udstyret med kuffert, telt og primusapparat, så vi selv kunne lave mad på turen. Det var alt sammen spændende og ret usædvanligt dengang.

Ved Uddevalla hoppede pludseligt det ene hjul af Renault`en. Det fulgtes lidt med bilen, men lagde sig så pænt til hvile tæt på en dyb klippekant. Emil satte hjulet på igen, stadig med piben i munden – ingen panik, kun en humoristisk kommentar – så kunne turen fortsættes. Den scene kan jeg stadig se for mit indre øje!

Juleaften var det en fast tradition, at vi kom til kaffe efter gudstjenesten. Det var bedst at sidde på balkonen lige ved orglet hvor Emil spillede. Bagefter var det skønt at komme ind i de juleduftende stuer til Marie, som altid var til den første gudstjeneste for at kunne nå at komme hjem og modtage de mange venner og familiemedlemmer, der kiggede ind og ønskede glædelig jul efter kirke.

Vi brugte aldrig entrédøren mod vejen, men gik altid ind gennem havedøren, hvor vi gennem glasruderne kunne se den julepyntede stue med de levende lys og englespillet, der altid bidrog til julestemningen med sine små klokkelyde.

Når Emil kom hjem efter sidste gudstjeneste med sin hyggelige duft af pibetobak, var det rigtig jul!

Maries kaffebord var altid så fint arrangeret med broderet dug og gode kager, der var lidt anderledes end man ellers fik.

Jeg kunne godt lide at hjælpe lidt til i køkkenet, men spisekammeret elskede jeg simpelthen og benyttede enhver lejlighed til at komme derind.

Der var nemlig pyntelige hylder med papirbortter, kander, kopper og skåle af gulbrunt lertøj fra Brack og sønner, fine kagedåser og andet fristende – alt var så appetitligt og smukt.

Marie var en meget dygtig kok og fik alting til at tage sig indbydende ud, selv om de ikke kan have haft mange penge. Alligevel var det et rigt hjem – bare ikke på penge, men til gengæld på livskvalitet og glæde.

De fleste af Emils søskende boede på egnen, og var alle mennesker med megen humor og et tæt forhold til hinanden.

Ved Tårup strand byggede Emil med søskendes hjælp et lille "pandekagehus" i rødt bindingsværk med spåntag. Felterne var af papirsække, der var malet røde. Meget af indretningen var genbrug, hvor jeg særligt husker det store buede messing-dørhåndtag på indgangsdøren. En voksen person kunne dårligt stå oprejst derinde, men kunne til gengæld næsten nå fra væg til væg med udbredte arme. Der var et lille køkken med primusapparat og køkkenskabe, et soveværelse med køjesenge og en dagligstue/spisestue med bord og bænke. Der var også en 1. sal, men den blev vist sjældent brugt. Vand skulle hentes ved et fiskerhus i nærheden, toilettet/dasset nåede man via en lille sti, der førte ned til mosen bag huset, hvor der stod en spand med fint strandsand, man kunne drysse over "resultatet". Det var der også lidt sirlighed over i alt fald var det mindre ulækkert på den måde.

Sommerhuset blev gerne lånt ud til familien. Der kunne være mange til spisning, især hvis man satte bordet indenfor sammen med et udenfor. Så var der kun at ønske godt vejr, så de der måtte sidde udenfor ikke blev våde.

Det blev kun et problem, hvis alt for mange ville overnatte. Nogle havde telt med, mens andre sov på bænkene ved spisebordet. Meget ubekvemt, men – syntes jeg i alt fald – svært hyggeligt at høre musene rumstere i den hule væg.

Det var et yndigt dukkehus i ministørrelse.

Emil og Marie opgav helt sommerhuset, efter engang at være taget hjem uden at have opdaget, at en hunkat havde gemt sig i huset og født killinger. Da katten ikke kunne slippe ud, var både den og killingerne døde af sult. Det gjorde et så forfærdeligt indtryk på dem, at de aldrig kom der mere. Det lille hus faldt sammen og blev til sidst fjernet, fordi der skulle bygges moderne sommerhuse på stedet.

Selv om man knap kan genkende Emils og Maries hus, der før var så smukt overbegroet med grøn efeu – eller deres have, der var så eventyrlig, før de store træer og buske blev fældet, virker husets indre stadig levende og inspirerende og fortæller sin tydelige historie om Emils og Maries lange liv og virke dør.